

PARKVILLA

ENCAUSTIC ART

WAT IS JOUW VERHAAL?

Parkvilla
Park Rijnstroom

Cornelis Geellaan 2
Alphen aan den Rijn

Telefoon 0172 – 49 37 37
educatie@parkvilla.nl | www.parkvilla.nl

Park
villa

Deze lesbrief hoort bij de lessenserie Encaustic Art voor leerlingen van groep 5.

Wat is encaustic art?

Encaustic art is schilderen met was. Dit gebeurt met gekleurde wasblokjes op speciaal hittebestendig papier en met een speciaal schilderijzer. Bij encaustic art mengen de kleuren met elkaar tot een prachtig kleurenspeel en door de manier waarop je het schilderijzer beweegt, ontstaan er verschillende patronen op het papier. Zo ontstaan verrassende en mooie composities.

Deze schildertechniek bestaat al duizenden jaren en werd bijvoorbeeld door de oude Egyptenaren gebruikt om portretten op hun sacrofagen te schilderen. Een aantal hiervan zijn nog steeds te bewonderen in een museum in Londen. Ook de Grieken en Romeinen uit de oudheid hebben veel encaustic art gemaakt.

Opzet lessenserie

De eerste les wordt door de leerkracht zelf op school gegeven. De eerste les gaat over de kleurenleer, waarbij de leerlingen gaan oefenen met kleuren mengen en kleurnuances maken. In de tweede les komt de kunstenaar Annelies Leeftang in de klas om de leerlingen de fijne kneepjes van encaustic art te leren. De laatste les gaan de leerlingen zelf in de klas aan de slag met patronen.

Lesdoelen

De leerling:

- kan de **functie** van kleuren beschrijven
- kan **koude en warme kleuren** onderscheiden
- kan uitleggen wat een **kleurnuance** is
- oefent met het mengen van verf en het maken van kleurnuances
- weet wat het begrip 'patroon' inhoudt
- kan patronen ontdekken, herkennen, beschrijven, ontwerpen en tekenen

Les 1 Wat een kleuren!

Deze les wordt gegeven door de groepsleerkracht

Nodig

- Rode, gele, blauwe, zwarte en witte verf
- A4-papier (schilderpapier)
- Kwasten
- Waterbakjes

Lesduur: 1 uur

Oriëntatie

Bekijk met de leerlingen de Powerpoint. Laat de leerlingen raden welke functies kleuren kunnen hebben. Bekijk nu de afbeeldingen van de verschillende functies van kleur.

Er zijn vier functies:

- 1: **Camouflage**, kleur wordt gebruikt om het onderwerp te laten opgaan in de omgeving.
- 2: **Esthetiek**, kleur om dingen schoonheid te geven, mooi of opvallend te maken.
- 3: **Identificatie**, kleur als herkenning. Je ziet het en weet meteen wat het is.
- 4: **Instructie**, kleur als uitleg. Zo moet je bijvoorbeeld overal ter wereld stoppen voor een rood licht.

Hebben de leerlingen zelf nog voorbeelden?

Nu leg je de kleuren uit. Eerst de primaire kleuren: rood, blauw en geel. Deze kleuren kun je niet maken door te mengen. Dit zijn de drie kleuren waarmee alle andere kleuren gemaakt kunnen worden. De secundaire kleuren ontstaan door het mengen van geel met blauw, blauw met rood en rood met geel. De kleuren die tegenover elkaar liggen noem je complementaire kleuren. Deze kleuren vallen op/knallen als je ze naast elkaar schildert. Het stoplicht is dus niet voor niets groen en rood. Complementaire kleuren worden ook veel in logo's gebruikt.

Er zijn warme en koude kleuren. Warme kleuren (rood, geel en oranje) doen denken aan een warme zonnige dag. Koude kleuren (blauw, groen en paars) doen juist denken aan koelere dingen zoals gras of water. Een warme zonnige dag schilder je dus met andere kleuren dan een koude koele dag.

Vrolijk of verdrietig, bang of boos: kleuren kunnen je stemming bepalen, ze roepen verschillende gevoelens op. Welk gevoel krijg je bijvoorbeeld bij de kleur rood? Of zwart of paars? Ga met de leerlingen in gesprek of ze het eens zijn met de gevoelens die bij de kleuren staan. En hoe zit dat met hun lievelingskleur?

Tot slot, de kleurnuances. Dit zijn de verschillende tinten die een kleur kan hebben. Dus van één kleur bestaan heel veel tinten. Een kunstwerk waarin veel kleurnuance zit, ziet er meestal echter of ruimtelijker uit. Een werk met weinig kleurnuance ziet er meestal platter uit.

Opdracht 1:

De leerlingen gaan de primaire kleuren naar elkaar toe schilderen door ze te mengen waarbij in het midden de secundaire kleur ontstaat. In de Powerpoint staat een link waarin wordt vertoond hoe ze dit kunnen doen. Uiteraard kun je het ook zelf voordoen.

Opdracht 2:

de leerlingen mogen een kleur kiezen om een kleurnuancebalk te schilderen. Kleurnuances zijn de verschillende tinten van een kleur. Elke leerling krijgt wat wit en/of zwart om zijn of haar gekozen kleur naar toe te mengen. Zoals op de laatste sheet is afgebeeld in de stippen met blauw. Belangrijk: leer de leerlingen dat je altijd begint met de lichtste kleur als je nuances wilt maken. Dus veel wit + drup rood = lichtroze, drup rood erbij = donkerder roze etc.

Eventueel een extra opdracht: als de kinderen bruin op hun schotel/palet mengen kan deze op het blad naar wit en/of zwart toe geschilderd worden. Zo kunnen ze oefenen met het mengen van verschillende soorten huidskleuren.

Les 2 Wat een kunst! Les bij Parkvilla

Deze les wordt gegeven door een vakdocent van Parkvilla

Lesduur: 1,5 uur

In het gebouw van Parkvilla wordt u welkom geheten door de vakdocent of een medewerker van de organisatie

De materialen worden door de kunstenaars meegenomen.

De kunstenaar Annelies Leeflang gaat met de leerlingen aan de slag met gekleurde blokjes bijenwas. Ze werken op speciaal hittebestendig gecoat karton, waardoor het papier de bijenwas niet absorbeert. Doordat de was erop blijft liggen, smelt de was iedere keer opnieuw als het verwarmd wordt. De voorgaande lessen over de kleurenleer en het maken van patronen passen de leerlingen nu toe en maken zo een aantal A6-kaarten met unieke patronen en kleuren.

Alvast kennismaken met Annelies? Kijk op www.atelierannelies.nl

Les 3 Patronenspel

Nodig

A4-tekenpapier
 Geleurd papier
 Kleurpotloden
 Viltstiften
 Lijm
 Zoek een aantal afbeeldingen van pauwen op het digibord

Lesduur 1- 1,5 uur

Oriëntatie

Start met een kort gesprek over patronen. Wat zijn patronen? Waar in de klas zien jullie patronen? Welke patronen kan je allemaal tekenen? Denk aan golvende lijnen, sterretjes, wolkjes, stipjes, dikke en dunne lijnen etc. Haak in op waar de leerlingen mee komen, door te vragen waar ze dit nog meer zien of eerder hebben gezien. Vervolgens bekijken en bespreken de leerlingen de afbeeldingen van pauwen. Waaraan herken je een mannetjespauw? Hoe ziet zijn lijf eruit? En zijn kop? Wat zie je op de kop? Bekijk de veren en bespreek wat opvalt. Welke patronen zien jullie? Hoe ziet het oog in de veer eruit? Welke kleuren zie je?

Opdracht

De leerlingen tekenen een pauw met verschillende patronen in warme of in koude kleuren. Ze mogen stiften en kleurpotloden door elkaar heen gebruiken.

Afbeeldingen: www.vanjufmarjan.nl

Ze beginnen met onderaan in het midden van het blaadje het lijf van de pauw te tekenen. Daarna trekken ze met potlood lijnen van de pauw naar de zij- en bovenkant. Binnen deze lijnen maken ze verschillende patronen. Als de pauwen klaar zijn, kunnen ze op een gekeurd vel geplakt worden.

Colofon

Deze les is ontwikkeld voor
Parkvilla door:

SCHILDEREN ZONDER KWASTEN